

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10. ahová minden levél és küldemény címzendő.</p>	<p>Megjelenik minden héten pénteken.</p>	<p>Előfizetési árak: Egy óra — — — — — 40 (—80 kor.) Félévre — — — — — 2.40 (4.80 kor.) Negyedévre — — — — — 1.20 (2.40 ") Egyes szám — — — — — .10 (—20 ") A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.</p>
---	---	---

Az igazság ereje.

Nagynak, hatalmasnak és lelkesnek ígérkezett vasárnapi nagygyűlésünk jóeleve, de a gyűlés lefolyása még meghaladta várakozásunkat. Sok ezer fővárosi vasuti munkás és szolgasereglett egybe a Tattersall tág csarnokába, hogy fölemelje tiltakozó szavát az összes vasutasok jogát és kényerét veszélyeztető rendszeres támadások ellen, amelyeknek a Lengyel Zoltán gonoszlelkű, alattomos beszéde csak külső, de nem egyetlen jele volt.

Megjelent a nagygyűlésen mintegy ötven vidéki gócpont vasutasainak a kiküldöttje, nemcsak az államvasutak, de a déli vasut, az arad-csanádi és a szamosvölgyi vasut munkásainak megbizottai is, hogy a tiltakozást országossá és egyetemessé tegyék. Több fővárosi szolgálati hely munkásai írásban jelentették be csatlakozásukat a tiltakozáshoz, mert — a vasárnapi munkaszünet nagyobb dicsőségére! — ezen a napon is munkára rendelték be őket és így a nagygyűlésen nem vehettek részt.

De így is már külső méreteiben nagyszabású, az elhangzott beszédekből és a nagygyűlésen megnyilvánult hangulatból ítélve: nagy sulyu volt a vasárnapi tiltakozás. Hej, ha jelen lett volna Lengyel Zoltán azon a gyűlésen, akár csak mint elrejtett szem- és fültanu is! Be sokat tanult volna! Megtanulta volna, hogy olyan fába vágta gyöngye kis bicskáját, amelybe az okvetetlen beletörök. Hogy végigzugott, mint az orkán, az emberáradaton a megvetés és megbotránkozás zaja, valahányszor csak szóba került a Lengyel Zoltán neve. A fölszólalók percekig nem folytathatták szavaikat, ha a Lengyel Zoltán nevét ejtették ki. Bátran el lehet mondani, hogy *egy* eredményt kétségtelenül elért fölszólalásával az a szerencsétlen flótás, persze olyan eredményt, amire alig számított: nincs most gyűlöltebb és megvetettebb ember a vasutasok szemében, mint az a nemzeti gyászalak, aki azt hitte, hogy

öblös szájának segítségével rabszjira fűzheti a vasuti munkásokat.

De tanulságokat rejtett magában vasárnapi nagygyűlésünk az igazgatóság és a kereskedelmi miniszter számára is. Hatalmasan lüktető lelkesedés és szeretet nyilvánult meg a Szövetség és a szervezkedés iránt, olyan mértékben, hogy ezzel *jött* is számolni kell. Amely szövetség *ennyire* hozzáért a vasutasok tizezreinek a szívéhez, azt nem lehet úgy játszva, könnyedén megsemmisíteni. A legcsekélyebb támadás a szövetség ellen a legnagyobb zavarokat és megrázkódtatásokat idézhetné elő az egész vasutas-társadalomban és komolyan veszélyeztetné mindazokat a közjavakat, amelyek az államvasutak óriási gépezetének a normális, rendszeres működésétől függenek. A vasárnapi nagygyűlés kétségtelenné és mindenki számára világossá tette: nemcsak a *közszabadságot*, hanem a *közérdeket* is veszélyezteteti az, aki a szövetségünk ellen emeli kezét.

Nagygyűlésünk egy másik irányban is éles világossággal jelölte meg a céltudatosan szervezett vasuti alkalmazottak útját. Egyrészt megvédte a már megszerzett javakat és vívmányokat, de ezzel nem elégedett meg, hanem egy lépést tett előre a *több jog és nagyobb kényér* felé: elhatározta, hogy emlékiratot nyújt be a vasuti munkások helyzetének javítása céljából a kereskedelmi miniszterhez. Hogy ezt a két tárgyat egyazon gyűlésen, még pedig éppen ezen a tiltakozó gyűlésen tárgyalták, nagy ennek a jelentősége. A szervezkedés, a tömörülés, a testvéri összetartás olyan életföltételek a fölvilágosodott, munkálkodó embereknek, mint az emberi testnek a lélegzetvétel.

Szervezkedni, tömörülni, testvériesen együttműködni fogunk tehát mi, vasuti munkások, szolgák és altisztek, mert nem lehet másként, mert ha ezt nem tesszük, akkor meghaltunk, elvesztünk. Legfőleg a szervezkedés *formája* változhat, de magát az összetartást többé semmiféle hatalom ezen a világon szét nem zuzhatja.

És szünetlenül dolgozni fogunk az összetartás erejével, a meggyőződés hatalmával, az igazság fegyverével a vasuti alkalmazottak helyzetének a javításán, mert jelenlegi helyzetünk egyszerűen elviselhetetlen és emberhez nem méltó.

Előre *fogunk* haladni, mert előre *kell* haladnunk. A vasárnapi nagygyűlés pedig nagy lépés volt ezen az uton...

Tiltakozó nagygyűlésünk.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a szervezett vasuti munkásság nagygyűlését a Tattersallban, hogy tiltakozzon a Lengyel Zoltán és mások részéről a vasutasok jogaira és szabadságára mért támadások ellen. Már kora reggel nagy csapatokban gyülekeztek testvéreink és habár számos fővárosi szolgálati helyen szándékosan munkára rendelték be a munkásokat, nehogy a gyűlésen megjelenhessenek, mégis olyan szépen látogatott volt ez a nagygyűlésünk, hogy *ilyen vasutasgyűlés még nem volt Budapesten*, még az 1904. évi mozgalmas időkben sem.

Vidéki testvéreink is fényes tanujelét adták harci készségüknek és meleg, okos szolidaritásuknak. Az országnak majdnem valamennyi vasuti gócpontjai megbizottakkal képviseltették magukat, még pedig nemcsak a Máv. alkalmazottai, de szép számmal megjelentek a Déli Vasut kiküldöttjei, az Acsev. munkásai, a Szamosvölgyi vasut alkalmazottai is képviselve voltak. Eljöttek az ország széléről is, Brassóból, Zágrárból stb. derék testvéreink, hogy együtt küzdjenek velünk a jogért és igazságért.

Ahonnán nem jöhettek, levélben vagy táviratban jelezték rokonérzésüket. A következő táviratok érkeztek a gyűlésre:

Bród. Veletek érzünk, veletek tartunk. Vissza ellenségeinkkel. Isten veletek! *Bródi szervezet.*

Cameral-Moravica. Cameral-Moravicai szervezett Máv. munkások lelkesedéssel üdvözlük mai napon megtartandó tiltakozó gyűlésünket.

Vezetőség.

Budapest. Utálattal, undorral tekintünk azon aknamunkára, melyet szövetségünk ellen intéznek.

Gödöllői osztálymérnökség munkásai.

Budapest. A mai tiltakozó nagygyűlés határozataival egyetértünk. Habár az *örökös szolgálat* távol tart bennünket, azért veletek érzünk, veletek vagyunk.

Máv. műszaki kocsihivatal munkásai.

Budapest. Munkánk miatt távol vagyunk, de lelkünk veletek van. Üdvözlünk benneteket.

Ny. pu. szervezett kocsitisztítók.

Fiume. Fogadjatok szívélyes üdvözlőnként fiúmei testvéreinktől. Avanti! *Horvatin.*

Alulírottak, a ny. pályaudvaron dolgozó tagtársak nevében a legmélyebb sajnálatkifejezésünket nyilvánítjuk az iránt, miként a Lengyel Zoltán képviselőnek szövetkezetünk ellen elkövetett merényletét visszautasító tiltakozó nagygyűlésen személyesen részt nem vehetünk, mivel a munkaviszonyok ezt meg nem engedik, de reméljük, hogy talán idővel elérjük célunkat, tehát üdvözlőnként küldjük ugy a tisztelt vezetőségnek, mint az összes jelenlevőknek; az összehatározatokat, vagyis a nagygyűlésen elfogadott vagy visszautasított vádakot mi is magunkévá tesszük.

Bátor kitartással és összetartással elérhetünk mindent.

Még egyszer is üdvözlőnként mindnyájuknak.

Maradunk tisztelettel, Budapesten, a ny. pu. összes munkásai nevében:

Fürdös Sándor és Pohánka András.

*

(A megnyitó.)

Pontban fél 10 órakor az egybehívók nevében megnyitotta a nagygyűlést.

Farkas Izor: Tisztelt munkástársak! A vasuti munkások országos szervező bizottsága nevében üdvözlöm önöket. Engedjék meg, hogy a tisztikar megválasztása előtt egy néhány szót szóljak. Azok, akik mozgalmunkat figyelemmel kísérték, tudják, hogy nem jártunk mi mindig azon az ösvényen, amelyen most járunk. Volt idő, amidőn munkástársaink magukra öltötték a kölcsönzött fekete ruhát és megjelentek a méltóságos urak előtt. Kértünk, könyörögtünk, rimázkodtunk — és ígéret volt az, amit adtak. Évtizedeken keresztül semmit sem kaptunk. Most már azon az uton haladunk, amely bizonyára meghozza a számunkra a boldogulást. Nem akarunk titokban dolgozni. Éppen két évvel ezelőtt, éppen ezen a helyen olvastuk fel szövetségünk alapszabályait; nagysokára végre az alkotmányellenes kormány kereskedelemügyi minisztere engedélyezte a szövetség megalakítását. (Fölkiáltások: *Éljen Vörös!*) Tudjuk, mi az igazgatóság véleménye. Nem lehet most már a munkásokkal úgy bánni, mint lehetett valaha. De ha mégis az igazgatóság köréből hangzanának fel kifogások, ezt értenők. Amde találkozott egy „népképviselő“, aki támadott és rágalmozott bennünket. (*Abcug Lengyel Zoltán!*) Azért jöt-

tünk most össze, hogy megadjuk neki a választ. A gyűlés vezetésére elnökül **Kiss Miklós**, jegyzőül **Pászthy Károly** munkástársainkat ajánlom.

Kiss Miklós elnök tisztvársa nevében is köszöni a gyűlés bizalmát; egyúttal felkéri a jelenlevőket, hogy a szónokokat figyelemmel hallgassák végig, hogy annál is impozánsabb legyen a munkások tiltakozása. Ezután átadja a szót a napirend első pontja előadójának.

(Az I. pont előadója.)

Cservenka Miklós előadó: Tisztelt munkástársak! Harcban születünk, harcban nevelkedtünk, a harc hozott ismét össze bennünket. Itt mondjuk el a véleményünket, mert nem mehetünk be abba a parlamentbe, amelynek a sáncai mögül megtámadták bennünket.

Sok szenny, piszok, rágalom ért már bennünket mozgalmunk megindítása óta. De mi nem néztünk sem jobbra, sem balra, mi nyugodt öntudattal teljesítettük tovább a kötelességünket. Nagy munka volt a szövetségünk megalapozása és megerősítése. És mi nem riadtunk vissza a munkától. És most, amikor szövetségünk megvédéséről van szó, ismét nem fogunk fukarkodni az áldozatokkal. (*Ugy van!*)

Hosszas, öntudatos és áldozatkész munkálkodás után végre megkapták a szárnyas kerék elnyomott rabszolgái a várva-várt alapszabályokat. Mikor kibontottuk a zászlót és hozzáfogtunk az elnyomottak óriási tömegének az öntudatra ébresztéséhez, eleinte lekicsinyeltek, lenéztek bennünket; mikor aztán a számunk mind jobban-jobban növekedett, azt mondták ránk, hogy izgatók vagyunk. Ennek a ráfogásnak, tudjuk, nem egy mártirja is volt... Szervezkedésünk révén egy más eredményt értünk el aztán; úgy látszik azonban, hogy az elért eredmények folyton kockán vannak, hogy azokat unos-untalan veszedelem fenyegeti. Most is elhívtuk önöket ide, mert hisz önök vannak hivatva megállapítani azt, hogy igazán olyan kitünő-e az önök helyzete, amint azt fölülről hiszik? A szervezkedésnél az volt a vezérelvünk, hogy *ne a gyomrunk korgása vezessen bennünket, hanem az öntudat.* (*Ugy van!*) És éppen ezt a szervezkedést nem nézik jó szemmel. Most is egy munkástestvérünket, mert az résztvett a nyitrai helyi csoport megalakításán (Felkiáltások: *Éljen Antal!*), amelyen a hatóság is képviseltette magát, a műhely főnöke (**Zajos felkiáltások: *Le vele!***), aki nem is tudhatta, hogy

mi történt azon a gyűlésen, mondom, azt a munkástársunkat a műhely főnöke, anélkül, hogy bármit is rábizonyíthatott volna, elbocsátotta. Ugy látszik tehát, hogy amit hosszú munkálkodásunkkal elértünk, lassanként vissza akarják szivni. A fegyelmi bíróság intézményét, mondhatni, annyira kiforgatták, hogy rá sem lehet ismerni.

A szentkorona-szövetség megalakulásával (*Le vele!*) ígérték megint a munkásságnak füt-fát. Csakhogy ma már nem érjük be az ígérettel (*Ugy van!*), ma már *követeli* a jussát az ország vasuti munkássága. Ezek az urak telekürtölik a világot a mozgalmunkkal, mindazonáltal kevés vasuti munkást tudtak összetoborozni. Ma már egyre-másra írják léprecsalt munkástársaink az ugynevezett „Kijelentések“-et, vagyis azt mondják: „Kérem a koronámat, én már jóllaktam a szentkorona-szövetséggel!“

Lengyel Zoltán képviselő (*Le vele!* Nagy zaj.) tudvalevőleg nagy kirohanást intézett ellenünk a Házban. Célja az volt, hogy fölültesse a sajtót, különösen a tájékozatlan vidéki sajtót, amely a rágalmozat közölte is és hogy így rásüssse a munkásság szövetségére az izgatás, a sztrájkrendezés vádját. Csendesesen fölhívta a kereskedelemügyi miniszter öccsellenciájának a figyelmét arra, hogy azokat a vasuti munkásokat, akik a parlamentből ki vannak zárva, még a szervezkedés teréről is elriassza. Lengyeléknek, a szentkoronásoknak tagjárulékok kellene, ő neki magának meg baleset-pörök. (*Ugy van!*)

De azért, munkástársak, nem kell olyan komolyan venni ezt a dolgot. Más itt az, amit különösen ki kell domborítani. Ez az, hogy ott az egész képviselőházban nem találkozott senki, aki a megtámadott vasuti munkásság ügyét védelmébe vette volna. Hallgatott, nyugodtan hallgatott ottan mindenki és másnap a lapok vitték szét az országban a támadás szavait.

A támadás következményeire nem kell rámutatni. Kezdi zaklatni újból a vasuti munkásokat, kezdik újból elbocsátani az Antalokat. És mindezt azért, mert mi — azt mondják — „izgatunk“. Kertészek izgatnak, azok izgatnak, akik ebédre pecsenyét esznek és bort isznak melléje. (*Ugy van!*) Ránk fogják, hogy izgatunk, mert megmondjuk, hogy türethetetlen a vasuti munkások helyzete, hogy itt-ott 14 órai munkaidő van, — tíz óra a tulajdonképpeni munkaidő és két óra az ut oda, két óra vissza — hogy kevés a munkabér, nincs vasárnapi munkaszünet. Nem mi izgatunk. Izgatnak az

A „MAGYAR VASUTAS“ TÁRCÁJA.

A fenyegető irat.

— Németből. —

A Velten és Társa fonógyár munkásai közt az elégtelenség már majd tetőpontját érte. A munkaidő embertelenül hosszú volt: 12 óra, egy óra ebédidő mellett. A bérek az utolsó két évtizedben 20 százalékkal süllyedtek. A bérek lenyomását mindig a rossz idővel okolták meg; ha pedig jobb idők jöttek, úgy lelkiismeretesen elfelejtették a béreket megint felemelni. Ehhez járult még egy raffinált, a cégnek felette nyereséges büntetési rendszere és midőn Velten és Társa újból szükségét érezték annak, hogy a bért öt százalékkal süllyesztsék, a munkások sztrájkba léptek.

A többi fonógyárak szolidaritást vállaltak a céggel és összes munkásaik kizárásával fenyegetődtek arra az esetre, ha a sztrájkolók a munkát három napon belül föl nem vennék. A sztrájkolók azonban erre nem voltak hajlandók s így a három nap letelte után 1500 ember maradt kenyér nélkül.

Most kezdetét vette a szokásos uszítás. A lapok is persze tele voltak a „sztrájkolók“ merész túlköveteléseiről és hallatlan terrorizmusáról szóló hírekkel. A rendőrség a — nem létező — dolgozni akarók védelmére sietett. A rendőrök állandóan jártak-keltek

a rendőrszobába és onnan vissza a gyárhoz és így tovább.

A gyárosok göresösen erőködtek, hogy sztrájkbontókkal végeztessék a munkát. A vidéket telikürtölték azzal, hogy a sztrájknak vége; a legkecsagetőbb ígéretek teték a sztrájkbontóknak. Hiába! Az a néhány, aki jött, hamar átlátott a szítán és rövid idő múlva elhagyta megint a várost.

Igy ment ez egy hétfőig. A munkások példás rendet tartottak és semmiféle brutális kihívás sem tudta őket meggondolatlanságra esabítani. Jól látogatott gyűléseik a biztos győzelem jelei voltak. A közönség mind-mind jobban a munkások oldalára hajlott, midőn azok józan magatartását látta. A kiskereskedők, akik a forgalom csökkenését legott megérezték, nyíltan a gyárdespoták ellen foglaltak állást.

Ezek kétségbeestek. Veszteségük óriási volt már és a „sztrájk“ vége beláthatatlan volt. Egynéhányan, akiket a sztrájk már majd a tönk szélére juttatott, határozottan a harc beszüntetését követelték. Csak nagynehezen sikerült a hatalmasabbaknak az összetartáson ütött rést valahogyan betömni.

Újból és újból megpróbálták, hogy a munkásokat erőszakoskodásokra ingereljék. De azok nyugodtan mentek utjukon.

A „kenyéradó“ dühe óriási volt. A munkásokkal rokonszenvező közönség felháborodása nőttön-nőtt.

Valaminek végre történnie kellett!

És történt is valami. Egy reggelen a „Hiradó“ a következő hirt hozta:

„Undok terrorizmushoz hasonló tettet követtek el a mai napon, mely alkalmas arra, hogy városunk eddigi jó hírnevét diszkreditálja. Velten Jakab, a világhírű Velten és Társa cég társtulajdonosa, tegnap a következő levelet kapta: „Nyomorult embernyzó! Kerüld rabszolgáid bosszuját. Térj magadba, vagy a halál fia leszel. A hazátlanok.“ Minden kommentár csak gyöngitene eme fölháborító sorok hatását.“

A hír bombaként csapott le. A katonaságot rögtön készenlétebe helyezték a kaszárnyákban. A rendőrség mellé kirendelték a tűzoltóságot is. A közönség hangulata egyszerre megváltozott.

A munkásság vezetőférfiai megdöbbenek. Ki ragadtathatta magát erre a végzetleges lépésre?

Aznap este a munkaadók gyűlést tartottak. Velten Jakab csodálatraméltó bátorsággal mennydörgött és a „szent ügy“ árulójának bélyegezett mindenkit, aki most sem tart össze és ezzel a gázzal szemben nem mutatja meg, hogy ur a házában. Viharos tetszés követte szavait és az egyetértés újra helyreállt.

Midőn Velten, két rendőr oltalma alatt, kijött, hangos éljenzéssel fogadták, mint valami diadalmas hadvezért.

állapotok, izgat a hetvenkrajcáros munkabér, az embertelen bánásmód. Temesvárott csak hosszas kéréssel és fáradtságos rábeszéléssel tudtuk rávenni munkástársainkat, hogy ne lépjenek sztrájkba. Mégis azt mondják, hogy mi izgatunk sztrájkra!

Ha nem vigyázunk, visszavesznek mindent, amit adtak. Már pedig nem kívánjuk vissza azt az időt, amikor csak feleségünknek panaszkodtunk odahaza, hogy: „Sokat kell dolgozni, nem lehet megélni!” De tudom, hogy ez nem fog bekövetkezni. (Ugy van!) Meg fogjuk mutatni, hogy ha már megtudtuk csinálni a szövetséget, meg is tudjuk azt tartani! (Ugy van!)

Lengyel Zoltánon magán csak mosolygunk, aminthogy a konzum-harcban is mosolyogtunk, amikor azt hirdették ezek az urak, hogy meg fognak verni bennünket. Arról meg igazán nem tehetünk, hogy a többi képviselő egyszerűen tudomásul vette a rágalmat. Csak egy most a kötelességünk. És ez az, hogy ha azt a keveset, amit eddig meg tudtunk szerezni, elakarják venni tőlünk, ha meg akarnak rendszabályozni bennünket, ha fel akarnak oszlatni a szövetségünket, akkor megszólalunk. (Ugy van!)

Tisztelt munkástársaim, akik itt jelen vannak, mondják meg munkástársainknak, hogy ne aludjanak, hanem hogy fogjanak a munkához és mástól ne várjanak semmit. Majd ha a vidéki lapok megint meg fognak szólalni, szállítsák azt le a maga értékére. Most sem a képviselő támadott bennünket, hanem a szentkoronások ügyésze; még pedig — ezt is megállapítjuk — nem is valami okosan beszélt. Akinek annyira szüksége van a balesetpörökre, annak bizony ügyesebben kellett volna beszélnie.

A következő határozati javaslatot terjesztem be:

(Határozati javaslat.)

Az 1906 augusztus 5-én Budapesten sok ezer fővárosi vasutas és ötven vidéki vasuti góczpont kiküldöttjeinek részvételével megtartott vasutas-nagygyűlés kimondja:

1. Lángolón tiltakozik a nagygyűlés Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőnek a képviselőház július 23-iki ülésében az immunitás védelme alatt a Vasuti Munkások Országos Szövetsége és a Vonatkísérők alakuló szövetsége ellen intézett *alattomos és rosszhiszemű támadása ellen.*

2. Ezt a támadást hazugságnak jelenti ki, mert

Budoárjában pedig madame Veltenné ült reszkette és várta férje hazaérkezését. Az óra már tizenkettőre járt. Mily vakmerőség, erre a gyűlésre elmenni!

Lassan multak a percek. Valahányszor kocsizörgés törte meg az utca csöndjét, szíve hevesebben kezdett dobogni; görcsösen tartotta a szék karját és várt, míg a zöreje elhalt az éj csöndjébe.

Végre kocsis állt meg a ház előtt és rövid néhány perc múlva Velten mosolyogva lépett felesége szobájába. Ez sirva borult nyakába. A férj gyöngéden megcsókolta. Félórával később lefeküdtek és nemsokára gyöngye hortyogás reszkedtette meg a szoba levegőjét. Velten Jakab és neje az igazak álmát aludták.

Ugy egy félóra múlva azonban az asszony hanykolódni kezdett. Véres jelenetek játszódtak le szeme előtt; férjét rablók szakitották el tőle. És midőn férjét a gyilkosok körmei közül ki akarta szabadítani, őt is törzsúrás érte úgy, hogy holtan terült el a földön és — egy sikoltással fölébredt.

A felesége sikoltása Veltent is fölriasztotta. Az asszony sirva mesélte el, hogy mily iszonyu álmai voltak.

— Örökösen rettegek — szölt férjéhez — hogy a munkásaid beváltják fenyegetésüket. A férj vigasztalóan sugta a fülébe:

— Csillapodj, kedvesem, nem kell tartanod semmitől — én magam irtam a levelet.

nem igaz, hogy a volt kormány a vasuti munkásokat az ugynevezett Szent Korona Szövetségből való kilépésre és a Vasuti Munkások Országos Szövetségébe való belépésre bírta volna;

ellenben igaz, hogy a Munkás-Szövetség alapszabályai másfél évvel előbb terjesztettek be a kormányhoz, mint a gróf Batthyány elnöklése alatt álló szövetségét, előbb nyerték el a jóváhagyást és ez azért vált szükségessé, mert a vasuti munkások nagy egyeteme egyértelműleg elutasította a másik szövetséghez való csatlakozást.

Nem igaz, hogy a Vasuti Munkások Szövetségét a fölöttes hatóságok a másik szövetséggel szemben előnyben részesítették,

ellenben éppen az ellenkezője igaz: a másik szövetség a legnagyobb kedvezményben részesül, hivatalos helyiségeit nagyobb részt Máv.-tól kapja, szabadságot, szabadjegyet kap minden vezetője, járulékait hivatalból vonják le, minden uton-módon pártfogolják, míg a Vasuti Munkások Szövetségének szervezése elé a legképtelenebb akadályokat gördítik, a szövetség élén állókat üldözik és rendszabályozzák és minden eszköz fölhasználják arra, hogy ennek a szövetségnek teljes kiépítését megakadályozzák.

Nem igaz, hogy a Vasuti Munkások Szövetségének engedélyezésével a vasuti munkásokat a szociáldemokrata pártnak kiszolgáltatták,

ellenben igaz, hogy ez a szövetség tisztán gazdasági szervezet, melynek működéséből a politika alapszabály szerint ki van rekesztve és amely tagjai közé toborozza a nagyszámu szociáldemokrata érzelmű és a hasonlóan nagyszámu nem szociáldemokrata érzelmű vasuti alkalmazottakat egyaránt.

3. Megvetéssel utasítja vissza a nagygyűlés a Lengyel Zoltán támadásában megnyilatkozó denuncziáló szándékot, amely abban nyilvánul meg, hogy a szövetségünket sztrájkok előidézésével és izgatásokkal vádolja, holott éppen a szövetség akadályozott meg több kitörőfélben levő sztrájkot, a már kitört sztrájkokat a szövetség kiküldöttjei egyenlítették ki békés közbenjárással. Ami már egymaga is amellett bizonyít, hogy a Szövetségünk fennállása és erősödése nemcsak a vasuti alkalmazottaknak, hanem magának a munkaadó intézetnek is elsőrendű érdeke.

4. Lengyel Zoltán ama egyenes felhívásában pedig, hogy a mi szövetségünket feloszlassák és a vonatkísérők szervezkedését megakadályozzák, olyan súlyos és gonosz támadást lát az összes vasuti alkalmazottak lelkiismereti szabadsága és egyesületi joga ellen, hogy Lengyel Zoltánt a *vasutasok brutális ellenségének* jelenti ki a mai nagygyűlés.

5. Végül bejelenti a nagygyűlés, hogy a vasuti alkalmazottak szervezkedése nem egyes emberek műve, hanem a viszonyok és a fejlődés szükségszerű következménye, ezt a szervezkedést tehát semminemű eszközzel megakadályozni nem lehet, legfeljebb a szervezkedés formáját lehet megváltoztatni az erőszaknak és a jogtiprásnak, amennyiben a nyílt, alapszabályok keretében mozgó és mindenkor ellenőrizhető szervezkedés helyébe a *szabad szervezkedés* lép, amely szervezkedési forma előnyeiről nemcsak külföldi kartársaink, de a magyarországi vasuti munkások is eléggé meggyőződtek.

Egy körülményre bátorodom még föl-hivni a figyelmüket. Mi meghívtuk mai gyűlésünkre Lengyel Zoltánt. (Felkiáltások: *Nem mert eljönni!*) De ő nem jött el. Ezzel is okot szolgáltatott arra, hogy ismét kijelentsük, hogy őt magát és kijelentéseit nem vesszük komolyan. (Éljenzés és taps.)

(A küldöttek felszólalása.)

Csomor Gyula (Debrecen): Tisztelt munkástársaim! Debrecen vasuti munkássága már megadta a választ Lengyel támadására. Mégis szükségesnek tartottuk, hogy itt is kifejezhessük tiltakozásunkat a támadás és rágalmozás ellen annál is inkább, mert ez a támadás és rágalmozás éppen attól jött, aki a vasuti munkások helyzetéről a legkevesebbet tud. (Ugy van!) Inkább becsületére vált volna, ha elment volna a műhelyekbe, a fűtőházba, a pályafentartáshoz és nézte volna meg, hogy vivják a vasuti munkások az élet-halál harcot. (Ugy van!) Kérdezte volna meg a templom előtt álldogáló öreg koldusokat: mik voltak akkor, amikor még meg volt az erejük, amíg meg nem rokkantak; a legnagyobb százalékat azt mondta volna: „Anig erőm volt, vasutas munkás voltam!” (Ugy van!) Nézte volna meg, hogy az összes baleseteknek mekkora százaléka vasutas-baleset! És ezek után nyilatkozott volna! (Ugy van!) Ha szövetségről van szó, kalapot emelek; de legyen az az uraké, emez meg a munkásoké, a mienk. Mindnyájan filléreinkkel járultunk hozzá a szövetség fundamentumához. Nem fogjuk hát engedni, hogy keresztülgázolják ezt a fundamentumot. (Ugy van!) A határozati javaslatot elfogadom. (Éljenzés és taps.)

Szaitz Lajos (Pécs): Négy száz vasuti munkás küldötte el velem a tiltakozását. (Éljenzés.) A pécsi műhelyben valami Szentgyörgyvári János akarja a pécsi vasuti munkásokat képviselni Turtsányiéknaál, holott erre nincs megbízatása. Ha valahol találkoznak vele munkástársaink, kössenek utilaput a talpa alá. Pécssett már tiltakoztunk Lengyel támadásai ellen és a következő határozati javaslatot fogadtuk el:

Határozati javaslat.

Pécssett, 1906. augusztus hó 2-án tartott összejövetelünk kimondja:

1. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő július hó 23-án a képviselőházban tett kijelentéseit a legnagyobb felháborodással utasítja vissza és a vasuti munkások szabadsága, valamint szövetségünk és sajtónk ellen intézett beestelen merényletnek bélyegzi.

2. Nem hisszük, hogy a jelenlegi kormány ezen gyáva, izléstelen utasításnak engedjen, de ha a legesekélyebb látszata is lenne annak, hogy szövetségünk veszedelemben forog, áthatva annak tudatától, hogy ez a szövetség rejti magában jövő boldogságunk sorsát, védelmére a vasuti munkás-ság a legmesszebb menő küzdelmet fogja indítani.

3. Továbbra is bizalmat szavazunk a központi vezetőségnek és kérjük, hogy a legnagyobb éberséggel figyeljenek a jövőben, ha talán valami történe, a vidéki csoportok azonnal értesítenek.

A határozati javaslatot én is egész terjedelmében elfogadom. (Éljenzés.)

Östreich Lipót (Temesvár), Mohai István (Arad) felszólalásai után

Szabó József (Gyoma) rámutat arra, hogy ugyszólván a vasutasoknak köszönheti a függetlenségi párt, hogy a választásokon diadalmaskodott. A határozati javaslatot mind a hárman elfogadják. Ezután Kiss Lajos (Szolnok), Albrecht Lajos (Miskolc), Hellfrich Péter (Hatvan), Kalotzka Vendel (Piski), Módly János (Szombathely), Stern Lajos (Nagyvárad), Szabó István (Szeged), Dobros István (Székesfejérvár), Feketics Ferenc (Nagybecskerek), Ludvig József (Pécel), Eötvös Gábor (Czegléd), Thury Pál (Félegyháza), Mohovác János (Lugos), Butor Lajos (Szabadka), Simon József (Brassó), Zsilka István (Kecskemét) fejezik ki tiltakozásaikat és jelentik ki, hogy a határozati javaslatot egész terjedelmében elfogadják.

Antal Nándor (Érsekújvár): Én volnék az a veszedelmes izgató. (Éljenzés.) Pedig az istvántelki műhelyfőnök azt mondta, hogy nem is látszik rólam, hogy izgató volnék.

Hát most már vissza volnék véve, de azt nem akarják, hogy Érsekújvárra menjek vissza. Vigyáznunk kell arra, hogy a helyi csoportok vezetőit ne helyezhessék el ma innen, holnap onnan. Lengyel támadását már mi is régen elítéltük; a határozati javaslatot egész terjedelmében elfogadom. (Éljenzés.)

Kellner János (Noskovec), Nagy Imre (Kamerál-Moravica), Zsebik Pál (Békéscsaba), Hollósi János (Kolozsvár), Magyar Gáspár (Munkács) felszólalásai után

Holzstein Samu (Deés) a szamosvölgyi vasut munkásainak üdvözlését adja át és az ő nevükben jelenti ki, hogy a határozati javaslatot elfogadja.

Ezután Tóth György (Nagykanizsa, Eibeck Keresztély (Kaposvár), Galambosi József (Bruck-Királyhida), Loncsarics Károly (Zágráb) jelenti ki, hogy a betervezett határozati javaslatot egész terjedelmében magukévá teszik. Majd Varga István (Nyiregyháza), Király Lajos (Sátoraljaújhely), Mező László (Jászberény), Molnár Sándor (Mezőtur) fejezik ki tiltakozásukat Lengyel támadása fölött és fogadják el a határozati javaslatot. A nagykarolyi kiküldött is szóhoz jelentkezett, de tévedés folytán nem jutott szóhoz.

(Tiszteletbeli tagok.)

Dr. Kadosa Marcel: Tisztelt gyűlés, tisztelt barátaim és tagtársaim! Az az egyhangú lelkesedés, amelylyel önök — amint látom — hozzájárulnak a határozati javaslatához, a legszebb bizonyítéka annak, hogy miként fogták föl önök azt az utálatos támadást, amelyet egy közismert politikai paprikajancsi intézett szövetségünk ellen. (Ugy van!) Kezembem van az a beszéde, melyben szövetségünkkel foglalkozik. Szinte kedvem volna a beszámíthatatlanság védőleplettel borítani rá, mert ha nem volt tiszta öntudatban, amikor rágalmaikat elmondta, ez még kedvező valami reá nézve. Azt mondja többek között, hogy „az volna a helyes dolog és állást is foglalna amellett, hogy ha az összes vasutasoknak megengedik a társulást, engedjék meg és tegyék lehetővé azt, hogy egy szövetségben legyenek.“ „Engedjék meg és tegyék lehetővé!“ Hát ez a kifejezés nemcsak Lengyel Zoltánnak, hanem akármelyik lengyel zsidó bóchernek becsületére vált volna. (Derűtség.) „Egy szövetség!“ „Engedjék meg és tegyék lehetővé!“ Hát ki kényszeríti a vasuti munkásokat, hogy ebbe a szövetségbe lépjenek be és ne abba?

Én azonban nem adom meg Lengyelnek azt a védelmet, hogy nem tudta volna, hogy mit beszél. Ő igenis céltudatos gonosszaggal akarta a közvéleményt félrevezetni. „Tegyék lehetővé...“ hogy egy szövetségben legyenek...“ Ez annyit jelent: „Tegyék lehetővé, hogy két szövetség legyen.“ (Ugy van!) Hát ha betervezték volna egy határozati javaslatot a képviselőházban, hogy „tegyék lehetővé“, hogy ott bent csak őszinte és becsületes emberek üljenek, mi történnék akkor Lengyel Zoltánnal. (Derűtség.)

Azt mondja továbbá: „Abban az időben, amikor a kormányzat kacérkodott a szocializmussal, az államvasuti munkások nagy tömegét egyenesen odaadták a szocialistáknak; élet-halál harcot vívtunk“ stb. Nekem itt kötelességem megállapítani, hogy minden kijelentése hazugság (Ugy van!), sőt sokkal több, mint hazugság, mert ő nemcsak kifejezetten, hanem a sorok közt is hazudik. Nem csoda, hiszen ő a Szent Korona Szövetségnek az ügyésze, már pedig régi dolog az, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. (Derűtség.) Mindenki tudja, hogy előbb voltak betervezve a mi Szövetségünk alapszabályai, mégis egyidőben szentesítették az ő szövetségük alapszabályaival. Ugyanaz a „törvénytelen kormány“ hagyta jóvá az alapszabályokat, amelylyel — Lengyel szerint — „nem lehetett szóbaállni.“ Nem sül le a bőr az arcukról, amikor támadni merik azt a kormányt, amely törvé-

nyesen járt el akkor, amikor engedélyezte a Szövetség megalakulását, szóval akkor, amikor a legelemibb szabadságot, az egyesülés szabadságát nem vonta meg a vasuti munkásságtól. Azt mondta Lengyel: Szocialisták a vasuti munkások. Megtalálta hát azt az eszközt, amelylyel a denunciaciót legsikeresebben lehet kezdeni. Hát itt vannak önök, vagy háromezren vannak itt, mondják meg, kérdezte-e valaha a Szövetség, hogy neked milyen a vallásod, milyen a hited, milyen az elved, melyik a pártod?! Hátha az ő szövetségükben szocialista-elvű munkás volna, mit csinálnának vele? Üldöznek vagy erőszakkal kényszerítenék elve elhagyására? Azt mondja tovább Lengyel, hogy: „Én nem kívánom a munkásoknak semmiféle jogát korlátozni.“ Loyola szent Zoltán tehát mossa a kezét. (Derűtség.) „De nem értem“, így folytatja, „mi szükség van arra, hogy az állami közigazgatást olyan institúciókkal támogassák, amely sztrájkra izgat.“ Lengyel Zoltán, a radikális pocsolyájában bugyborékoló kecskéka nem érti, hogy miért lehetett engedélyezni ezt a szövetséget, amely a munkások igazait képviseli... Miért nem érti? Megmondja ő maga: „Sztrájkra izgat.“ A szemérmelenség csimboraszója a Lengyelé. „Sztrájkra izgat.“ Az mondja ezt és annak a társaságnak a nevében mondja ezt, amely azt az emlékeztetőt, dicstelen vasuti sztrájkot rendezte. (Ugy van! Le velük!)

Megmondottuk százszor, kijelentjük most százegyszer, hogy a mi Szövetségünk nem szolgál semmiféle pártot és semmiféle politikai eszmét. (Ugy van!) A mi Szövetségünk munkás-szövetség. Tagja lehet minden vasutas. Ez a szövetség nem izgatásra, nem rombolásra alapult, hanem arra, hogy a munkások érdekeit megvédelmezze. És e célból nincs szükségünk sem izgatásra, sem sztrájkra. Amiért küzdünk és harcolunk, az által fogjuk elérni, hogy egy táborba gyűjtünk minden vasuti munkást. Aki igazság szerint és becsületesen fogja föl és nem a zsebe szerint. (Ugy van!) Szövetségünk célját, annak kötelessége az, hogy bennünket becsületes munkánkban támogasson. — A határozati javaslatot én is elfogadom, de azt a pótlást indítványozom hozzá, hogy az itt törtétekről átíratilag értesítsék a másik szövetség elnökét, gróf Batthyány Tivadart, továbbá Vázsonyi Vilmos és Bakonyi Samu ügyészeket és átíratilag kérdezzék meg, hogy ők és a szövetség is azonosítják-e magukat annak az embernek a támadásaival. (Éljenzés és taps.)

A gyűlés ekkor Pfeifer Sándor munkástársunkat kívánta hallani.

Pfeifer Sándor: Teljesen helyénvaló és okos dolog, hogy önök lángoló erélylyel tiltakoznak az ellen a támadás ellen, amelyet Szövetségünk ellen intéztek. Lengyel maga kicsi ember, ő csak a kalapács, amivel mások akarják agyonütni a Szövetségünket. A közmondás azt tartja, hogy az él legtovább, akinek legtöbbszor költik a halála hírét. Hát én a Szövetségünket nem féltsem. 1905 szeptember 15-én megírták Lengyelék, hogy vége a Szövetségünknek. Nos és Szövetségünk helyzete, de még ez a gyűlés is mutatja, hogy akkor mennyire vége volt.

Más van a dolog mögött, mint egy üresfejű szájhős kalandoroskodása. Magasabb helyről intézték a támadást és sokkal többre irányult, mint a Szövetség ellen. Önök ellen irányult, nemcsak mint a Szövetség tagjai, hanem mint vasuti munkások ellen. Önök tehát nemcsak mint a Szövetség tagjai kötelesek a Szövetség ellen irányult támadás ellen tiltakozni, hanem mint vasutasok is. Lengyel izgatásról beszélt. Ezzel a kifejezéssel találkoztunk mi már máskor és másutt is. Egy alkalommal a vasutnak egyik fővezetője jelentette ki, hogy nem tűri az izgatást az államvasuti alkalmazottak között. Önök nagyon jól tudják, hogy senkinek izgat és önök, lám, mégis igen sokszor izgattak. Csak meg kell rajzolni maguknak a helyzetet, amelyben élnek és önök mindjárt — izgattak. Az államvasutaknál, amelyek

évenként százezer koronát szállítanak az állampénztárba, vannak alkalmazottak, a segéd-fékezők, akik havonként 10—12 napot dolgozván, 70—80 krajcárt keresnek naponként. Vannak műhelyek — így Debrecenben, Újhelyt — ahol képzett műhelymunkások a fojtó levegőben dolgozván, 25—30 forintot keresnek havonként és még ebből a keresetből is állandóan levonnak. (Ugy van!) Mindezt tűri az állam. De többet mondok. A nyugbérpénztárnak az alapszabályait nemrég módosították; bevettek egy pontot, amely azt mondja, hogyha egy hónapban annyit keres a vasuti alkalmazott, hogy abból nem futja a nyugbérpénztári járulék, akkor ez a következő hónapban vonandó le. (Gyalázat!) Arról gondoskodik tehát az állam, hogy a járulék ne pusztuljon el. De ki gondoskodik az inséges családról, az éhező gyermekekről? Ezek az urak izgatásnak mondják az igazság leplezetlen föltárását. Kik az izgatók? Mi, akik megmondjuk az igazságot, önök, akik elfogadják ezt igazságnak, avagy azok, akik azt az igazságtalanságot előidéznek? Önök tudják, hogy Vörös László (Éljenzés) elrendelte, hogy a vasuti munkásságnak megadassék a fegyelmi bíróság intézménye; azt is tudják, hogy ez mindeideig nincs meg, ha meg is lesz, tudjuk, annyi köszönet lesz benne, mint akár a nyugbérpénztárban. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter — és milyen jellemző, hogy önök most, a Kossuth név hallatára hallgatnak! — kijelentette, hogy a fegyelmi bíróság elé nem tartozik az „izgató“ ügye. Nem tartozik tehát oda az Antal munkástársunk ügye sem, mert hiszen ő izgatott akkor, mikor a kereskedelemügyi minisztertől elfogadott Szövetség egyik helyi csoportjának a megalkotásában résztvett. Így tehát minden szolgálati főnök megfoszthatja kenyerétől azt a munkást, aki neki nem tetszik. (Gyalázat!)

Szocialistának bélyegzik a munkásokat csak azért, mert tudják, hogy ezekkel mindent lehet csinálni. Nos, hát megállapítom, hogy a Szövetség nem politikai, hanem gazdasági célokra alakult egyesület, melynek célja az, hogy becsületes uton, becsületes fegyverekkel megjavítsa az önök helyzetét. És csak aszerint válogatja meg a tagjait: ki a becsületes és ki a nem becsületes. De eszerint aztán megválogatja még akkor is, ha a zsiromdistákról esetleg le kellene mondania. Azzal, hogy Lengyel Zoltán a vasutasokat a szocializmussal hozta összeköttetésbe, olyan eredményt ért el, aminek eléréséhez talán ezer izgató sem volna elég. Ha az igazságot szocializmusnak nevezik, ha a mi igazságos, tisztességes Szövetségünket szocialistának mondják, hát ehát a szocializmus maga az igazság, — tehát akkor éljen a szocializmus. (Éljenzés.)

Mikor a Szövetséget, vagyis azt az eszközt akarják elvenni önöktől, amelylyel több szabadságot és valamivel több kenyeret kaphatnak, akkor azt a falat kenyeret irigylik az önök szájától. Ha Lengyel ősmerné a vasuti munkások helyzetét, akkor a szemérem akadályozta volna meg abban, hogy ezt a támadást megtegye ellenünk; zsiros baleset-pörökből jó irodát föntartó ügyvédnek és országgyűlési képviselőnek fogalma sem lehet arról, hogy milyen a vasutasok helyzete. (Ugy van!) Dolgoznék csak egy napig Lengyel Zoltán vasutas sorban a raktári munkások között (Egy hang: Jöjjön kocsitisztítóknak!), vagy tisztitaná csak a szárnyas állatokat szállító vasuti kocsikat. Tudom, hogy akkor térdén csuszva menne a miniszterhez több jogért és nagyobb kenyérért.

Nagyon komolyan én sem veszem Lengyel Zoltánt. Eszköz ő csak azoknak a kezében, akik mozgatják. A vasuti munkások fegyelmezett tömegére szüksége van a Máv-nak, mint intézménynek is. Csak megelégedett munkás tud jó munkát végezni. Közérdek, országos érdek, világérdek tehát az, hogy a vasuti munkások szövetségben legyenek. Azt mondják, hogy a munkás-szövetségek csinálják a sztrájkot, holott a

munkásszövetségek megalakulása előtt napirenden voltak már a sztrájkok.

Attól nem tartok, hogy mind gyakoriabbakká válnak azok az apró tüszurások, mint például egyik-másik tagtársunknak az elbocsajtása. Megállíthatja a tulfeszített cérnaszál a teljes erőből száguldó mozdonyt, amelyhez a vasuti munkások szövetsége bátran hasonlítható?

Ámbár fenyegetőznek vele, én mégsem hiszem, hogy feloszlássák Szövetségünket. De ha ez elkövetkeznék is, csak arra mutatok rá, hogy a vasuti munkások szervezete a Szövetség keretei nélkül is gyönyörűen fejlődik. (Ugy van!) Utalok osztrák vasutas testvéreinkre, akik akkor, amikor fölösszlatták a szövetségüket, mintegy huszonegyszer, szabad szervezetet alkottak az „Eisenbahner“ körül; számuk rövid időn belül, éppen az elmúlt héten érte el az ötvenezret.

Aki küzdeni akar a nyomor, az elnyomás, az igazságtalanság ellen, annak a mi táborunkban van a helye. Az a zászló, amelyet önök bontanak ki és lobogtatnak, nemsokára gyülekező helye lesz az összes vasutasoknak, akiknek ügye harcokon, esetleg nélkülözéseken keresztül, de biztosan tör a győzelem felé. (Éljenezés és taps.)

Tóth István (Rákos-rendező) rövid föl szólalása után következik a szavazás. A napirend első pontjához beterveztett határozati javaslatot dr. Kadosa Marcel pótlásával egyhangulag elfogadják.

A napirend második pontjának előadója

Fellner Béla: Nemcsak azért jöttünk össze az ország minden részéből, hogy visszautasítsuk a Szövetség ellen intézett durva támadást, hanem azért is, hogy utasítást adjunk Szövetségünk vezetőségének, hogy ez a vasuti munkások összességének a nevében bizonyos *előterjesztéseket* tegyen a miniszteriumnak. Főlétséges volna minden vasuti kategória kérelmére rámutatni. Csak röviden utalok arra, hogy itt vannak a műszaki kocsihivatalbeli, raktári, fűtőházi és szénmunkások, akiknek nem jut *vasárnapi munkaszünet*. Erre vonatkozólag követeljük, hogy a vasuti munkások mindegyike minden héten vagy legalább is minden második héten kapjon vasárnapi szünetet.

A *balesetbiztosításra* vonatkozólag ígéretet kaptunk már nem egyszer, de intézkedés ebben az oly nagyfontosságú ügyben mindeztideig nem történt. A balesetbiztosítás ügyének a rendezését úgy gondoljuk azonban, hogy a balesetbiztosítás vasuti munkások és általában az alkalmazottak külön megterhelése nélkül történjék.

A *betegpénztáron* is vannak javítanivalók; 20 héten túl semmiféle segély nem jár az esetleg munkaközben megbetegedett munkásnak. A *fegyelmi bíróságoktól* nem szabad elállanunk, sőt lépéseket kell tennünk, hogy fegyelmi vizsgálat nélkül ne lehessen elbocsátani az ugynevezett *izgató* munkást se, mert hiszen természetes, hogy minden ember másként értelmezheti az izgatót.

Szervezetünk révén elértük a *bánásmód* javítását, de örködnünk kell itt is, mert éppen ezek a támadások, amelyekről mai gyűlésünkön szó volt, a bánásmód szigorítására nézve uszításként szerepelhetnek. — A *szabadjegyek* dolgával is baj van: itt ettől tagadják meg a szabadjegyek kiadását, ott amattól.

Sok hiba, sok javítani, sok elintézni való van. A Szövetség vezetőségének kell az adatokat beszereznie és panaszait az illetékes fórum elé terjeszteni. A következő határozati javaslatot terjesztem be:

A nagygyűlés megbizza a Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi vezetőségét, hogy a vasuti munkások minden szolgálati ágának és szolgálati helyének figyelembevételével emlékiratot terjesztszen a Máv. igazgatósága és a kereskedelmi minisztérium elé, amelyben az összes vasuti munkások munka- és jogviszonyainak szabályozását kéri.

Kiss Miklós elnök fölvolvassa a Máv. műszaki kocsihivatalából, a gödöllői osztály-mérnökségtől és a bródi szervezettől érkezett sürgönyöket. Ezután fölteszi a kérdést a határozati javaslatra, amelyet a gyűlés *egyhangulag* elfogad. Nyugodt távozásra szólítja föl a jelenlevőket és ezzel a gyűlést bezárta.

Felhívás a Déli vasut magyarországi alkalmazottaihoz.

Testvérek!

A Déli vasut magyarországi vonalain alkalmazottak augusztus hónap 26-án, Budapesten

országos bizalmiférfitértekezletet

tartanak, amelynek célja helyzetük javításának útját-módját megbeszélni.

E célból szükséges, hogy a Déli vasut minden vonalán minden szolgálati hely *sürgösen* megválassza az értekezletre kiküldendő bizalmiférfit. A kiküldés joga nincs az alkalmazottak meghatározott számához kötve. Akármilyen kevés az alkalmazott egy szolgálati helyen, azért küldhetnek az országos értekezletre bizalmiférfit. *Kívánatos, hogy minél több bizalmiférfit vegyen részt az értekezleten.*

Lapunk olvasóit pedig fölkerjük, hogy lehető széles körben terjesszék a Déli vasut alkalmazottai között ezt a felhívást.

Munkára föl!

Testvéri üdvözléssel

a központi vezetőség.

SZEMLE.

Antal Ferenc ügye.

Az érsekújvári műhelyfőnök, *Leményi Pap Gábor* által okatlanul és jogtalanul megrendszabályozott derék tagtársunk, *Antal Ferenc* ügyében fordulat állott be. Olyan világos és kézzelfogható Antal hibátlansága és az elbocsajtás frivolitása, hogy a Máv. igazgatósága az elbocsajtást visszaszívta, de *Antal Ferencet* áthelyezte az érsekújvári főkműhelyből az istvántelki főműhelybe. A gonosz rendszabályozás visszavonása csak helyeselhető. Az áthelyezést legjobb esetben csak megmagyarázni lehet, helyeselni alig. Egy egyszerű munkás kedvéért a nagyhatalmu műhelyfőnökre nem akartak kétszeres csapást mérni azzal, hogy az elbocsajtást nemcsak megsemmisítik, de ugyanabban a műhelyben hagyják meg az izgatót, ahonnan *Leményi Pap Gábor* ur olyan hirtelen akarta kizárni. És hogy az igazságtalanul meghurcolt munkásra nézve elfogadhatóvá tegyék az áthelyezést, *mérvadó* helyen kijelentették, hogy ez az áthelyezés *Antalra* nézve nem büntetés, hanem inkább *kitüntetés*, mert így a főkműhelyből fiatal munkás létere az anyaműhelybe jut.

Az érsekújvári műhelymunkások azonban sehogy sem akartak beletörődni, hogy elnökük távozzék körükből. Ugy érezték, hogy ezzel mégis csak *Leményi Pap Gábor* diadalmaskodik és hogy ha ezt az első kísérletet nyugodtan tűrik, a többi helyicsoportját szövetségünknek hasonló módon lefejezheti bármelyik szolgálati főnök. Ez okból szolidaritást vállaltak egytől-egyig *Antal Ferenc*rel és nagy izgalom közepette követelték, hogy *Antal* Érsekújvárott maradjon. Attól kellett tartani, hogy *Leményi Pap Gábor* haszontalan erőszakossága *sztrájkot* von maga után az érsekújvári máv. műhelyben.

Hogy minden zavarnak elejét vegye, szövetségünk titkára, *Pászty Károly* munkástársunk Érsekújvárra utazott és lecsillapította ottani tagtársainknak — különben teljesen jogos — fölháborodását.

A szövetség közbelépésének sikerült a fenyegető zavarokat megakadályozni, a központi vezetőség érvei előtt fegyelmezett

érsekújvári tagtársaink meghajoltak és így *Antal* Ferenc nemsokára megkezdte a munkát az istvántelki főműhelyben. A szövetségnek azonban a fővárosban is épp oly lelkes és odaadó előharcosa lesz, mint Érsekújvárott volt. Az érsekújvári helyicsoport pedig legközelebbi vasárnap új elnököt választ, aki kétségtelenül elődjéhez méltó buzgalommal fogja betölteni tiszteletreméltó tisztségét.

Utazási kedvezmény.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter augusztus 4-én rendeletet bocsájított ki, amely azoknak a tényleges szolgálatban álló vasuti alkalmazottaknak és a nyugdíjas vasutasoknak az utazási kedvezményeit bővíti ki, akik szabadjegyre nem igényjogosultak.

A rendelet értelmében megengedte a miniszter, hogy a magyar királyi államvasutak tényleges szolgálatában levő és a havi fizetéssel bíró, továbbá a rendszeresített állást betöltő, legalább már egy év óta szolgáló *napidíjas és napibéres alkalmazottak*, az orvosi tanácsadók és pályorvosok, nemkülönben a magyar királyi államvasutak azon *nyugdíjasai*, kik más díjazott tisztséget, avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek és mindezeknek velük együtt közös háztartásban élő, *törvényes nejeik* és családi kötelekben, szülői ellátás alatt álló, még keresetképtelen *gyermekük* a magyar királyi államvasutak vonalain *személyzeti (önkezelési) menetjegyekkel* utazhassanak.

E rendelkezés által a szabadjegyekre igényjogosult tényleges alkalmazottaknak és családtagjainak ezen igényjogosultsága önként érthetőleg nem érintetik.

Önkezelési alapszabály gyanánt a személyvonatok III. kocsiosztályára nézve, a magyar királyi államvasutak helyi személydijszabása szerinti személyvonati III-ik osztályu rendes menetdíj egy-negyed része állapított meg.

Ezen személyvonati III. osztályu önkezelési díjak másfélszerese fogja képezni a személyvonati II. osztályu, kétszerese a személyvonati I. és gyorsvonati II. osztályu, háromszorosa pedig a gyorsvonati I. osztályu önkezelési menetdíjakat.

Megengedte továbbá a miniszter, hogy a Máv. oly nyugdíjas alkalmazottai részére, kik díjazott tisztséget, vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, továbbá ezek törvényes nejei és még keresetképtelen gyermekei, ugyszintén az említett nyugdíjasoknak nyugdíjat élvező özvegyei és gyermekei részére a Máv.-hoz benyújtandó folyamodvány alapján évenként két ízben, a Máv. vonalain és a Máv. kezelése alatt álló helyiérdekű vasutakon, egy-egy utazásra érvényes szabadjegy legyen kiállítható, azzal, hogy az 1906. év még bátralevő időszakára a felsoroltak részére egy darab utazásra szóló szabadjegy engedélyezhető.

A fűtők érdekében.

Szövetségünk alattomos ellenségei, akik félnek nyíltan szembeállni velünk, mert tudják, hogy a rövidebbet huznák, furfangos rágalomokkal és hamis híresztelésekkel iparkodnak a mind szélesebb körben velünk szemben megnyilvánuló rokonszenvet tőlünk elfordítani. A szándék világos: a céltudatos vasuti alkalmazottak tömörülése teljesen meghiusítaná ellenségeink önző céljait, ezt pedig csak úgy akadályozhatják meg, ha egyenlenséget szítanak közöttünk. Így például sok helyen, de különösen az egész zágrábi vonalon azt a rágalmat terjesztették, hogy mi kijelentettük volna, hogy a fűtők mozgalmát nem támogatjuk. És más efajta bolondgombát.

Hogy ez mennyire nem igaz és hogy milyen becsületes és önzetlen együttérzéssel és együttműködéssel kívánja az egész szervezett vasuti munkásság, éppen a fűtők érdekeit is fölkarolni, azt fölélséges külön hangsúlyozni azok előtt, akiknek azért van szemük, hogy lássanak. A gyengébbek kedvéért azonban ideiktatjuk szószerint azt a *körlevelet*, amelyet még július 30-án intézett Szövetségünk vezetősége valamennyi helyicsoport vezetőségéhez:

Tisztelt vezetőség!

A „Magyar Vasutas“ 27-ik számában közölve volt két föl hívás a *kocsivizsgáló, vizsgáló-lakatosok* és a *fűtők* mozgalmára nézve. Munkástársaink előtt

szükségtelen bővebben magyarítani, hogy mi nemcsak emlékiratozni akarunk munkástársainkkal, hanem őket egy állandó, céltudatos mozgalomban szervezni.

Azon nagy emlékirat-lázban, amely most a vasutasok egynéhány kategóriájában dúl, fölhasználta egynéhány ember az alkalmat, hogy egy-egy emlékiratot juttasson az intéző körök elé. Önök tudják legjobban, hogy egy emlékiratnak csak akkor van súlya és foganatja, ha szervezett emberek támogatják.

Nekünk erkölcsi kötelességünk a fentnevezett munkások és kartársak érdekeit előmozdítani, eltekintve attól, hogy öntudatlan emberek különleges mozgalmat csináltak.

E célból fölhívjuk a t. vezetőséget, hogy azon kocsivizsgáló-lakatosok és vonatkísérő lakatosokból, akik mozgalmunkban részt akarnak venni, egy helyi bizottságot válasszanak. A helyi bizottság a maga kebeléből válasszon egy tagot az orsz. bizottságba, amely az országos mozgalmat fogja vezetni és irányítani.

A helyi bizottságok tárgyalják a panaszokat és a sérelmeket, ugyszintén a kérelmeiket, gyűjtsék össze az erre vonatkozó adatokat és küldjék föl a központnak.

Ugyanez az eljárás követendő külön fűtő kartársainkkal.

Föl kell világosítani társainkat, hogy nálunk az emlékirat nem kezdete és sem nem vége a mozgalomnak és hogy csak erős és öntudatosan szervezett mozgalomnak van erkölcsi ereje.

Reméljük, hogy a t. vezetőség cselekedni fog, hogy fentnevezett munkás- és kartársaink a táborunkhoz csatlakoznak.

Kérjük a t. vezetőséget, hogy augusztus hó 20-ikáig ezen mozgalom állásáról nekünk jelentést tegyen.

Kitűnik már ebből a körlevélből is, hogy akik azt a rágalmat terjesztik, a Lengyel Zoltán iskolájába tartoznak. Amit állítanak, annak éppen az ellenkezője igaz. Minden szervezett és céltudatos vasuti munkás szinte az ujjhegyéig meg van arról győződve, hogy egy uton kell haladnia a mostohasorsu, kinevezett testvéreivel, legelső sorban a fűtőkkel, mert csak akkor találjuk meg az utat az üdvös jövődűhöz, ha egy táborban lesznek a vasuti alkalmazottak közül azok, akik a legtöbbet dolgoznak a legkeservebb viszonyok közepette: a munkások, szolgák és altisztek.

Kaprinyi bucsuztatója.

Egy debreceni újság írja a következőket augusztus 2-iki kelettel:

Tegnap este a MÁV. műhelytelep munkásai és munkavezetői közül mintegy 120—150-en a Lókody-féle vendéglő tágas termében bankettet rendeztek. Az egész bankett olyan képet nyújtott, mintha a régi idők zomotorjainak egyikét láttuk volna.

A patkó alakban fölállított asztalok körül fekete ruhában, gyásznyakkendővel ültek a munkások, mindegyik előtt egy-egy szál égő gyertya, meg egy sörös pohár. A terem közepén egy kis hordó sör áll, amelyet gyakran kellett ujjal kicsereálni. Ilyenkor, amikor friss csapolás következik, fölzendül a teremben komoran, megkapóan egy-egy gyászdal.

Evvel a komornak tetsző hangulattal homlok-egyenest ellenkezik a bankettezők jókedve. Fölállott egy-egy munkás és belekezdett valamelyik gyászdalba, amit söröspohárral a kezükben tóditanak a többiek. És míg zeng a gyászdal, komoran koccantják össze a poharakat.

Szokás ugyanis a műhelytelep munkásai között, hogy a távozó művezetők tiszteletére bankettet rendeznek. Erre meghívják az ünnepeltet, akit szónokok bucsuztatnak és akit ajándékkal lepnek meg.

A műhelytelep egyik művezetőjének távozása alkalmából gyűltek össze a munkások most is. Ámde most nem az elismerés hozta őket össze, hanem az öröm a fölött, hogy az a művezető távozik közülük, akit nem szerettek soha és aki nekik oly sok keserűséget szerzett.

Természetes, hogy a munkások ilyenek után kitűnő örömmel fogadták e művezető elhelyezésének híreit. Elhatározták, hogy neki páratlan bankettet rendeznek. És meg is tették. A gyertyákkal és söröspoharakkal telerakott asztal, a tréfásan komor arcok, a korcsmában hangzó gyászdal paródiája a bucsuztatásnak.

Azt természetesen emlitenünk is fölösleges, hogy erre a bankettra az ünnepeltet nem hívták meg.

Akit ilyen jóízű módon bucsuztattak debreceni testvéreink, az *Kaprinyi Józset* művezető, aki magaviseletével becsülettel rá is szolgált a munkások eme fordított szertetére.

Vasutassors.

Nem mulik el hét, hogy ily című rovatunkra egy-két halálos szerencsétlenség bele ne kerüljön. A szárnyas kerék munkásait naponként tiporja, nyakazza, nyomorékká teszi az a vasut, amelynek szolgálataért ők nyomorúságos éhbéreknek kapnak. Százra és százra megy 1 év alatt a munka vértanuinak a száma, azoké, akik életük fölázásával teljesítik hivatásukat a milliós jövedelmű MÁV. szolgálatában. Ujabb jelentés a következő halálos szerencsétlenségről számol be.

A dévai állomáson Blucis János pályamunkást, ki több órán át szakadatlanul tolatásokkal volt elfoglalva, a kocsik ütközői teljesen összezúrták.

Figyelmeztetés.

Augusztus hó elseje óta a

„MAGYAR VASUTAS”
szerkesztősége és kiadóhivatala

VII., Rottenbiller-utca 1., I. em. 10.

alatt van.

Ide címzendők a lap tartalmára és szétküldésére vonatkozó mindennemű küldemények.

Ugyanitt van a vasuti munkások

országos szervező bizottsága

is. — A szervező bizottságnak szóló levelek tehát a jövőben a „Magyar Vasutas” szerkesztősége címére küldendők.

Ellenben a

Vasuti Munkások Országos Szövetsége

továbbra is VII., Rottenbiller-utca 5/a, I. em., 11. szám. alatt van. Ide csupán a szövetségre vonatkozó levelek és küldemények címzendők.

Kérjük munkástársainkat, hogy ezt az utasítást pontosan tartsák be, különben magukra vessenek, ha küldeményeiket csak megkésve intézhetjük el.

A szervező bizottság.

LEVELEZÉS.

Északi főműhely. (A bognárok.) Szibéria ölbányáiban dolgozó szerencsétlenek sorsa mindenkor megindító és csaknem hasonlatos a MÁV. északi főműhelyének V/b osztályában dolgozó bognárok sorsához. Ha a Szibériába való deportációt valamivel helyettesíteni akarná a muszka szarnokság, úgy a legmelegebben ajánljuk neki, hogy politikai elitétjeit szállítsa az Északi főműhely V/b osztályába bognároknak.

Reggeli 6 órától este 7 és 8 óráig ezek a szegény munkástársaink nem ismerik egymást, de nem azért, mert nem volnának kellő memoriával megáldva, hanem a tulhajtott munkaidő és hozzá az az óriási fizikai erő, amit ezek a testvéreink kifejtnek, kivétközteti őket az emberi formából.

Amit ezelőtt 50 bognár végzett, azt most 32-nek kell végezni, dacára annak, hogy sokkal több kocsi jön főjavítás alá. Azzal mitsem törődik az emberszerető főnökség, ha mind fölfordul is egy pár hónap mulva. 38—40 fokos hőségben 12—13 órát dolgoztatnak emberszakadásig és ha megnézzük a bognárok átlagos bérlajstromát, 2.80 fillért számítunk ki belőle a legjobb esetben és ne adj Isten, hogy véletlen dupla bért keresenek. Az igaz, hogy erre nem is igen képesek, mert úgy leszófolták az egyezményárakat. Ismételen fölhívjuk az orosz rémuralom becses figyelmét az északi főműhelyre, mert hiszen a MÁV. urainak a figyelmét ugyanis hiába hívnánk,

Cam-Moravica. (Lakásnyomoruság.) C.-Moravicán oly nagy a lakáshiány, hogy családok munkástársaink bevannak szorítva kényszer-lakásokba, az ugynevezett padlás-lakásokba, amelyekről a házigazdák nem törődömsége miatt az ablakok már lehullanak és amelyeket patkányok és más egyéb férgek türethetlenné teszik.

Kénytelenek vagyunk lapunk utján fölhívni a MÁV. figyelmét erre a nyomorúságos állapotra.

Kevés a lakás. Ami van, annak is több részét a kinevezett és így lakbért élvező munkástársaink foglalják el. Akinek rossz lakása van, alig várja, hogy egy kinevezett elhelyezzenek. Ilyenkor az a munkástársunk a szerencsés, aki kibérelheti annak a helyét. Ilyesmire is nehéz várni, mert elhelyezés ritkán történik.

A MÁV. igazgatóságának a figyelmébe ajánljuk ezeket a nyomorúságokat. A milliókból talán munkáslakások építésére is telnek.

Kolozsvár. (Szertári munkások basái.)

Folyó évi július hó 17-én és 18-án Föder Ottó szertári gondnok ur munkát végeztetett velünk. A parancsait értelmetlenül adta, megkérdeztük a főnök urat teendők felől. Ez a gondnok urat bántotta, mert ismét eljött és reánk kiáltott: Szamarak, nem értitek?

Az egyik munkástársunk megkérte, hogy ne tessék így kiabálni, hisz nem vagyunk mi süketek, megértjük mi a csöndes szót is. Erre még jobban kiabált: No, ti tolvajok, szamarak, marhák, disznók, kuttyák, zsványok, mind a huszonnolcan kiruglak innen és eltakarodjatok, minden ember helyett kapok tizet.

És ez így tart mindig, még a szertárfelvigyázókkal is. Ha szóváltásunk van, soha sincs igazunk és ha az ügyünk a főnök ur elé kerül, minden kihallgatás nélkül büntetés az elégtételünk.

Ha valamelyik fellebbvalónknak családi baja van, akkor is rajtunk tölti ki a boszuját.

Folyó év július hó egyik napján egy munkástársunk munkaközben valami szerzőféle után ment. Egy hivatalnok — neve Weber Béla — ott állott a szertár mellett. Munkástársunk nem vette észre és nem köszönt neki. Megjegyezzük, hogy nagyon gyakran előfordul, ha köszönünk neki, nem fogadja, sőt elfordul, hogy minket ne is lásson. Ha a munkás téved és neki nem köszönt, akkor jaj. Többnek fülehallatára összehordta mindennek: szamar, paraszt, disznó címekeket osztogat. Hát művelt ember ez? Nem, hanem igen hasonlatos Agoston Károly szertárfelvigyázóhoz, akinek hősködéseit jellemzi a következő eset:

Szőcs Lajos asztalosmunkatársat a pályafentartástól padlójavítást végezni küldték. Ahogy munkához fogott a felvigyázó lakásán, mely az állami épületben van, minden ok nélkül goromba szavakkal támadta meg Agoston ur.

— *Piszkos gazember, kidobom magát!* Ez az én lakásom.

Tényleg meg akarta ezt cselekedni, mert munkástársunk kalapált és ő nem tudott aludni.

Igy bannak a szertári munkásokkal Kolozsvárott. A munkásság türi, de ne higgyék, hogy ez a türelem végtelen. Ha a bánásmód meg nem változik, a szervezett munkásságnak gondja lesz rá, hogy megváltozzék.

Brassó. (Basáskodás.) A brassói MÁV. raktárnál mint egyezményes munkás dolgozott Fülöp István munkástársunk. A múlt hóban a raktárba beléptekor azt tapasztalta, hogy munkástársait glédába állította a raktárnok, Szalai.

— Talán személymotosás lesz? — kérdezte.

Erre nekiesett a raktárnok, cudarul leszidta, Fülöp István erre ennyit mondott:

— Nem viselünk most katonaruhát.

Hogy erre mi történt, azt munkástársunk a következőleg mondja el:

Másnap reggel 8 órakor a raktárfőnök ur kihallgatáson fogadott. Azt kérdezte, jól aludtam-e, nem

voltak-e lelkiismeret-furdalásaim? Azt feleltem, nem volt semmi bajom, csak egy kicsit fáradt voltam. Kérde megint, tudom-e, mi a fegyelem? Igen. No hát tudja meg, hogy itt a vasutnál *kétszeresebb fegyelmet követelünk a munkástól, mint katonáknál* eh maga fegyelemsértést követett el és ezért büntetést érdemel.

Én kijelentettem, hogy nem érzem magam bűnösnek és a büntetést el nem fogadhatom.

De másnap reggel az állomásfőnök elé mentem. A raktárfőnök és Szalai raktárnok ur is megjelent a főnök ur előtt. Egyik jobbról, a másik balról, és meg — mint Jézus a latrok közt — úgy álltam és vártam az ítélet kihirdetését. A főnök ur szól a vádlókhöz és kérde, mivel vádolják a vádlottat. Raktárfőnököm erre előadja a vádat. Az állomásfőnök ur méltóságát teljesen a tintába mártotta tollát és kihirdette az ítéletet:

— *Megbüntetem 1 koronáig, még pedig oly megjegyzéssel, hogy ha a legközelebbi napon a legcsekélyebb panaszt hallom magáról, azonnal elbocsájtom.*

A büntetést nem fogadom el azért, hogy a főnök ur elbocsájtással fenyegetett. Kérem a fizetésem, mert még most távozom.

Igy az ítélettől magamat fölmentettem, de nem jó kedvemből s kérésemre kifizettek. Másnap mentem bizonyítványért, mit meg is adtak, de abban sincs köszönet, mert csak az van megírva, mikor mentem oda, meddig voltam kisegítő és meddig egyezményes munkás, de az nincs beleírva, hogy ez idő alatt milyen volt a magaviseletem. Most munkanélküliségem életemet, mi rám nézve elég büntetés.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Kimutatás. A Vasuti Munkások Országos Szövetségének pénztári kimutatása 1906. évi május, június és július hónapokról:

Előkészítő-bizottság pénztár-maradványa	---	---	1319.41	kor.
Május havi bevétel	---	---	1809.88	"
Összesen	---	---	3129.29	kor.
Május havi kiadás	---	---	2881.03	"
Maradvány júniusra	---	---	248.26	kor.
Június hó: áthozat	---	---	248.26	kor.
Bevétel	---	---	10565.38	"
Összesen	---	---	10813.64	kor.
Kiadás	---	---	8392.22	"
Maradvány júliusra	---	---	2421.42	kor.
Július hó áthozat	---	---	2421.42	kor.
Bevétel	---	---	12014.66	"
Összesen	---	---	14436.08	kor.
Kiadás	---	---	11345.85	"
Marad augusztusra	---	---	3090.23	kor.
<i>Pásztly Károly,</i> titkár.				
<i>Borka Ignác,</i> pénztárnok.				

Beszámoló.

Budapest. Az Északi főműhely munkásai a Szövetség helyi csoportját e hó 2-án megtartott nyilvános gyűlésükön alakították meg. Az egybehívók nevében *Hugyecz József* üdvözölte a megjelenteket. Ajánlatára a gyűlés vezetésére elnökül *Németh Károly*, jegyzőül *Berecz Lajos* választott meg. *Németh Károly* röviden vázolván összefoglaló célját, átadja a szót. *Pásztly Károly* központi kiküldöttnek, ki élesen kikel az utóbbi időben elhangzott ama vádak ellen, mintha a központi kiküldöttek a helyi csoportok megalakításánál izgatnának. Miután ellenkezőjét meggyőző érvekkel bizonyította, helyesléssel találkozott beszéde után *Berentés Béla* kért szót, kikelvén az ellen, hogy Szövetségünk tagjai sorába az idegen vasutak alkalmazottait is fölveszi. *Kiss Miklós* reflektál *Berentés* szavaira, kijelenti, hogy alapszabályunk értelmében azok is bevonhatók és kötelességünk is az együttérzés s érdekeink megóvása szempontjából tömörülnünk. Majd a jelen voltak feszült figyelme mellett, ékes szólan és meggyőzően mondja el, mik vol-

tunk a szervezkedés előtt, amidőn nem birtunk sem polgári, sem azon jogokkal, melyekkel a kis műhely munkásai bírnak. — *Joó Gyula* kéri a jelen voltakat, határozzák meg a vasút fogalmát. Nézete szerint a gépgyáriak, a villanyosok is vasutiak s így hozzánk tartozók. (Helyeslés.) *Stern Fülöp* kijelenti, miszerint ez a vita nem tartozik ide, alapszabályunkat a tagok elfogadták s azt tiszteletben is kell tartaniok. Helyesi *Kiss Miklós* érvelését s egyben köszönetet mond *Kissnek*, vele egyetemben bizalomnyilvánítás megszavazását kéri *Hugyecz József* és *Ujváry Henrik* munkástársaknak, mint akiknek nagyon sokat köszönhetünk. (Általános éljenzés.) *Suba Imre* arra kéri a helyi csoport megválasztandó vezetőségét, hogy ne csak a címet viseljék, hanem dolgozzanak is. *Fellner Béla* hasonlólag *Berentés Béla* kifogásait döntvén meg, kijelenti, hogy eddig is küzdött s ezután is tántoríthatlanul fog küzdeni az összesség érdekében. (Éljenzés.) Szólásra utána senki sem jelentkező, elnök fölteszi a kérdést, vajjon az egybegyűltek megalakítják-e a Vasuti Munkások Szövetségének Budapest-északi helyi csoportját. A gyűlés egyhangulag kimondotta a megalakulást és a vezetőség választására tért át. A választás eredménye a következő: Elnök *Lovas János*. Jegyző *Sartory Umberto*. Pénztárnokok *Nagy Péter*, *Bohus Géza*. Ellenőrök *Tóth József*, *Trnaukszy János*. Választmány: *Spitzer Lázár Lajos*, *Reith Nándor*, *Vámos Sándor*, *Németh Antal*, *Vági István*, *Sláger Rezső*, *Száva József*, *Horosy Károly*, *Feith József*. *Lovas János* elnök meleg szavakban mond köszönetet a megválasztott tisztársai nevében is a beléjük helyezett bizalomért és az egész vezetőség nevében igéri, hogy ugy a helyi csoport, valamint az egész Szövetség érdekében kitartó és odaadó munkásságot fognak kifejteni. Azután a gyűlést berekesztette.

Berecz Lajos jegyző.

Nagykároly. A nagykarolyi helyi csoport vasárnap, július hó 29-én tartott taggyűlésén *Tivadar György* jegyző leköszönt és helyébe *Katona János* tagtársat választották meg, aki szép beszédben tett ígéretet, hogy tisztségét buzgalommal és becsülettel fogja betölteni.

Bruck-Királyhida. 1906. évi augusztus hó 1-én megtartott tiltakozó vasuti munkásgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el egyhangulag:

1. *Lengyel Zoltán* országgyűlési képviselő július hó 23-án a képviselőházban tett kijelentéseit a legnagyobb fölháborodással utasítja vissza s a vasuti munkások szabadsága ellen intézett becstelen, valamint szemtelen merényletnek nyilvánítja.

2. Ném hiszi, hogy a jelenlegi kormányunk ezen becstelen és gyáva fölszólalásnak engedjen, ellenes esetben látható volna, hogy szövetségünk veszedelemben forog, áthatva annak tudatától, hogy szövetségünkben látjuk jövőnk s boldogulásunk sorsát, védelmére

a vasuti munkástársak legadázabb küzdelmet fognak indítani.

3. Kimondja a gyűlés, hogy ezen határozati javaslat a központi vezetőségnek megküldessék.

Cegléd. A ceglédi helyi csoport a Német-utcai Kaszás-féle helyiségben augusztus 3-án rendkívüli közgyűlést tartott ezzel a napirenddel: Hogyan nyerjük meg a Szövetség keretén kívül állókat a Szövetségnek. A központi vezetőség *Cservenka Miklós*t küldte ki, aki megszokott alaposágával, a nagyszámban jelen volt hallgatóság feszült figyelme közepett ismertette a napirendre tűzött kérdést. A Vasuti és Hajózási főügyelőség részéről *Birly Béla* főfelügyelő volt jelen a gyűlésen, amely mindvégig igen lelkes hangulatban a késő esti órákban ért véget.

Sziszek. Vasárnap, e hó 5-én Sziszeken nyilvános vasutas-gyűlés volt. A gyűlést *Stark Illés* főkalauz kartársunk lelkesítő szavakkal nyitotta meg délután 3 órakor. Jelentette, hogy a központi szervező-bizottság képviselőjében *Fürst Dezső*, a horvátországi szervező-bizottság képviselőjében pedig *Bukseg Vilmos*, a horvát testvér

szervezője és *Mihelics György* munkástárs jelentek meg. Képviselve voltak még a Zágráb—Sziszeki vonal összes állomásai. *Bukseg* elvtárs a szervezkedés célját fejtegette horvát nyelven. A jelen voltak mindvégig élénk figyelemmel hallgatták másfélórás beszédét, amely rendkívüli hatással volt horvát testvéreinkre. Különösen, amidőn a kölcsönös megértés és testvéri szeretet szükségességét a horvát és magyar vasutasok között fejtegette. Amidőn rátért *Lengyel Zoltán* képviselőnek szövetségünk ellen intézett merényletére, a legnagyobb felháborodás tört ki a horvátajku vasutasok között. Végül felhívta a jelenlevők figyelmét a sajtó hatalmára, amelynek támogatásával, erősítésével előmozdíthatjuk a vasutasmozgalom sikerét.

Ezután *Fürst* munkástárs ismertette magyar nyelven azokat az eredményeket, amelyeket a máv. alkalmazottai értek a szervezkedés révén s felhívta a déli vasuti kartársakat, hogy minden tudásukat és lelkesedésüket vigyék bele abba a küzdelembe, amelynek célja a Déli vasut összes alkalmazottainak helyzetének a javításáért folyik. Felhívta őket, hogy addig is, míg a Horvátországra érvényes alapszabályok szentesítve lesznek, támogassák a szervezett vasutasok független sajtóját, a *Magyar Vasutast*, a *Horvatski Zeljeznict* és a *Fachblatt der Eisenbahner-t*. Felvilágosítást adott még arra vonatkozólag, hogy mi indította *Lengyel Zoltán* a szövetségünk elleni támadásra. Fölszólaltak még *Allehla Béla* vonatvezető kartársunk, továbbá *Györi Lázár* munkástárs Zágrárból és egy pályőr kartársunk. Ezután elfogadták azon indítványt, hogy

1. A gyűlés megvetését fejezi ki *Lengyel Zoltán*nak, a vasuti munkások szövetsége ellen intézett támadása fölött.

2. Szeretettel ragaszkodik a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez és azt bárhonnan jövő támadás ellen minden rendelkezésre álló eszközzel megvédelmezi.

Ezzel a gyűlés *Stark* kartárs buzdító szavai után a legszebb rendben befejezést nyert.

Szatmár-Németi. Szövetségünk 1906. augusztus 5-én alakította meg nyilvános gyűlésen szatmár-németi helyi csoportját. Az egybehívók nevében *Süveg Károly* üdvözli a megjelenteket, ajánlatára gyűlésvezető elnökké *Matisán László*, jegyzővé *Dobos Lőrinc* egyhangulag megválasztatnak. *Bencze István* (Debrecen), mint a központ megbízottja, ismerteti szövetségünk célját és hasznát, felemlíti a vasuti munkások sanyaru helyzetét, buzdítja a munkástársakat az összetartásra, csak lelkes, öntudatos szervezkedés által segíthet a vasuti munkásság nyomonálló helyzetén, *Palacs Gyula* (Debrecen) ismerteti a *Magyar Vasutas* lapunk keletkezését és annak szükségességét, felemlíti a kinevezett vasutasok bérharcát, amidőn a munkásságot figyelmen kívül hagyták. A munkásság azért szervezkedik, hogy békés uton kivívassa jogos követelését. *Tomek Sándor* (Debrecen) ismerteti alapszabályaink lényegesebb pontjait és ajánlja a helyi csoport megalakítását. Elnök felteszi a kérdést, óhajtja-e a gyűlés a helyi csoport megalakítását. A gyűlés a helyi csoport megalakítását — *egyhangulag* kimondja, a helyi csoport vezetésére szintén egyhangulag megválasztatnak: elnök *Matisán László*, jegyző *Süveg Károly*, pénztáros *Szabó Sándor*, ellenőrök *Dobos Lőrinc*, *Gyügyi Lajos*, bizalmiférfiak *Illés Sándor*, *Veszprémi Bálint*, *Papp György*. Végül felszólalt *Benedikti József* (Debrecen), üdvözli a jelenlevőket. A helyi csoport megalakításával szövetségünket egy oszloppal erősítették. Fölhívja a munkástársakat a vezetőség támogatására. Ezzel a gyűlés véget ért.

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. emelet, ajtószám 10.) minden csütörtökön este 7-8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas Jogtanácsosa **KADÓSA MARCELL** dr. (O-utca 48, földszint).

Gyűlések.

Nagybecskerek. A nagybecskereki vasuti munkások vasárnap, augusztus hó 12-én, délután 2 óraker

beszámoló gyűlést

tartanak, amelyre valamennyi vasuti alkalmazott meghívatik.

Szombathely. Vasárnap, augusztus 12-én, délután 3 óraker

nyilvános vasutas-gyűlés

lesz a következő napirenddel:

Lengyel Zoltán támadása szövetségünk ellen.

Ersekujvár. Vasárnap, augusztus 12-én este 8 óraker, az Arany oroszán-szálló nagytermében

nyilvános gyűlés

lesz a következő napirenddel:

1. Szövetségünk működése.
2. A helyicsoport vezetőségeinek fölmentése és új vezetőség választása.
3. Esetleges indítványok.

A helyicsoport tagjai jelenjenek meg egytől-egyig a gyűlésen.

Rákos-Rendező. A helyicsoport megalakulása céljából e hó 16-án csütörtökön este 6 óraker a Berger-féle vendéglőben

2 nyilvános vasutas-gyűlés

lesz, amelyre az összes rákos-rendezői kartársak és munkástársak meghívhatnak.

Alakuló gyűlések lesznek szombaton *Ruttkán*, vasárnap *Gyékényesen* és *Ujvidéken*.

A gyűlésekről sürgős tudósítás küldendő lapunknak.

A helyicsoportok közleményei.

Piski. A piskii helyicsoport f. hó 12-én délután 6 óraker a „Fekete szőlő“ vendéglőben a havi taggyűlés után *tudományos felolvasást* tart. Beléptidij nincs.

Pécs. Értesítjük Pécs és környéke vasuti munkásait, hogy folyó hó 11-én, este 8 óraker tartunk értekezletet az alakuló ünnepély tárgyában. Kérjük azokat a fiatalabb munkástársakat, kik hajlandók az ünnepélyen mint rendezők közreműködni, pontosan jelenjenek meg és minden szolgálati ág képviseltesse magát.

Továbbá folyó hó 12-én délután 3 óraker folytatjuk a 2-án tartott havi ülésünk tárgyalását, melyet különféle okok miatt félbe kellett szakítani. Pontos megjelenés szükséges.

Az elnökség.

Szeged. Ezuton értesítjük a szegedi helyicsoport tagjait, hogy a legközelebbi taggyűlés folyó hó 15-én, szerdán, Nagyboldogasszony napján, délután 3 óraker a hivatalos helyiségünkben, Kossuth Lajos-sugárut, Vlasits-féle vendéglőben lesz. Tárgy: a havi jelentések. Kérjük a tagokat, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

Továbbá tudomásukra hozzuk a tagoknak, hogy hivatalos helyiségünkben minden vasárnap délelőtt 8—10-ig hivatalos óra a tagok részére.

Kartársi tisztelettel
a helyicsoport vezetősége.

Az összes helyicsoportok figyelmébe!

Tekintettel arra, hogy a postai kézbesítése lapunknak nagyon rendetlenül történik, föl-szólítjuk a helyicsoportok és befizetőhelyek vezetőségeit, hogy mindenütt keressenek oly egyéneket, akik hajlandók a lapok házhoz szállítására. A díjazást a vezetőségek elő-terjesztése alapján a központi szervezőbizottság fogja megállapítani. Kérjük a vidéki vezetőségeket, hogy ezen ügyben sürgősen intézkedjenek és ily módon a panaszok megszűnjenek.

A kiadóhivatal.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi helyisége Rottenbiller-utca 5a sz. alatt van (I. emelet, 11. ajtó).

MEGHÍVÓ.

A petrozsényi helyicsoport augusztus hó 20-án TÁNCCAL egybekötött NÉPÜNNEPÉLYT rendez, melyre tisztelettel meghívja a rendezőség az összes tagtársakat. Kezdeté délután 3 óraker, tart reggel 5 óráig. Belépti díjak tagok részére 50 fillér, családjegy 1 korona.

VEGYES.

Bocsánatkérés. *Polgár Géza* piskii géplakatos nyilvánosan sértegette és becs-mérelte a Vasuti Munkások Országos Szövetségét és az élén álló munkástársakat. A szövetség vezetősége erre elhatározta, hogy a bíróságnál keres elégtételt. *Polgár Géza* azonban nem engedte pörre jutni a dolgot, hanem szövetségünk jogtanácsosához, dr. *Kadosa Marcell* urhoz intézett levelében visszaszívja sértéseit és nyilvánosan bocsánatot kér.

A levél tartalma a következő:

Piski, 1906. július 28.

Uraságodnak becses sorait vettem e hó 27-én és kijelentem, midőn én ama szavakat mondtam a Vasuti Munkások Szövetségéről és ennek ténykedéséről, rosszul voltam értesülve és miután többen vannak a szövetségben, kiket mint hozzám ellenséges indulatuakat ismerek, a harag által elragadtatva mondám ama sértő szavakat, meg sem gondolva, hogy azzal több ezer és igen tisztelt tiszteletreméltó egyént megsértettem.

Szíveskedjék Tekintetességed, mint mentséget nekem felróni és *őszinte bocsánatkéréssel* eme soraimat a Magyar Vasutasban közzététetni.

Kiváló tiszteletemet jelentve:

Polgár Géza, géplakatos.

Ezen bocsánatkérő levél következtében a szövetség vezetősége elhatározta, hogy el-áll a pör megindításától. Nem az volt a szándéka, hogy a sértegető megbüntettesék, hanem az, hogy a vádak alaptalanságát maga a rágalmazó ismerje be. Ami ezzel a levéllel meg is történt. De reméljük, hogy ezután *Polgár ur* is és mások is jól meggondolják, mielőtt becsületes szövetségünk és önzetlenül működő munkástársaink ócsárlására fölnyitják szájukat.

Az Északi főműhely összes bizalmi férfait felkérjük, hogy haladéktalanul jelentsék be pontos címüket, mert igen sokan nincsenek bejelentve és így az ülésekre nem hívhatók meg.

A szervező bizottság.

(VII., Rottenbiller-utca 1, I. em. 10.)

Köszönetnyilvánítás. Alulírottak köszönetünket nyilvánítjuk mindazon humánus gondolkozású máv. munkásoknak, kik bennünket betegségünk alatt támogattak, a részünkre adományozott összeget köszönettel nyugtázzuk:

Neumann Sámuelné 53:30 kor., Novák Gergely 47:90 kor., Endrossz Mátyás 42:50 korona. Temesvár, 1906 augusztus 5-én.

INNEN-ONNAN.

+ **Budapest—Szeged—Temesvár.** A budapest—szeged—temesvári vasuti összeköttetés javítása állandó mozgalomnak a tárgya. A mozgalmat Szegeden szándékoznak megindítani. A kívánság az, hogy az új gyorsvonalat este hét óraker induljon el Budapestről és kilenc óra előtt Szegedre, félhét óraker Temesvárra érkeznek. Itt azután a temesváriak, akik most reggel öt óraker érkeznek Budapestről haza, igen kedvező összeköttetést nyernének. Ez esetben lehetséges volna a csupán Budapest és Szeged között közlekedő 10 óra 10 perces gyorsvonalat későbbi indulási idejének megállapítása is, ami szintén régi kívánság. Visszafelé reggel hat óraker indulna a gyorsvonal Temesvárról, félhét óra után volna Szegeden és 10 óraker Budapesten. Ez a megoldás kétségtelenül nagyban javítaná a Délvidék közlekedésügyét.

+ **A babonás közuti vasuttársaság.** Hannoverben a városi közuti vasut kocsijai között nincsen tízenharmindik. A vasuti társaság attól tartott, hogy ha a közönség megpillantja ezt az ominózus számú kocsit, inkább gyalog megy, semhogy föl-szállana. Ez okból a 13. számot egyszerűen kihagyták. Ezután már csakis az következhetnék, hogy ahol történetesen 13 utas lenne egy kocsiban, az utoljára jött utasnak ki kellene szállni a kocsiból.

A szövetség postája.

Értesítjük az összes helyicsoportokat, hogy kölcsönös megállapodás folytán a következő szaklapokat olvasás céljából küldjük:

„Typographia“, „Építőmunkás“, „Famunkás“ szaklap, „Világszabadság“ földmivelők szaklapja, „Festők“ szaklapja, „Vas- és fémmunkás“ szaklap, „Szabók szaklapja.“

Szerkesztői üzenetek.

Olvasóinkat felkérjük, hogy a lapunknak szánt összes leveleket ezentul így címezzék: *Magyar Vasutas* szerkesztősége, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1, I. em. 10. A szövetség központjának címe a régi marad.

Piski. Az önkéntes adakozás helyszíne miatt maradt ki. Fontos ügyeknek is alig tudunk helyet adni; kérünk kis türelmet, jövő számban hozzuk.

Miskolc, Sz. A nyolc napi szabadság idejére csak a munkanapok lesznek fizetve, ha vasár- vagy ünnepnap közbe esik, úgy azon kívül kell kérni a nyolc napot. A műhelyfőnökség helytelenül értelmezi, ha az ünnepnapot betudva nem díjazza, mert a miniszteri és ujabban az Igazg. rendelet határozottan évi 8 napot engedélyez a napibér élvezete mellett. Ha még ilyen sérelem esik, kérünk pontos adatokat, hogy az Igazgatósághoz felterjeszthessük. 5 évi szolgálat után jár.

Cs. S. és H. G. Beküldött versükben sok jó akarat nyilatkozik meg a vasuti testvérek közös érdekei iránt, de mindezt prózában sokkal szebben és sokkal szabadabban elmondhatnák.

Közeghi Lajost, a nagybecskereki fűtőház tennyalóját figyelmeztetjük, hogy ne kémlelődjön annyit a szervezett vasuti munkásság nyomában, kivált ha a vasuti munkások gyűlést tartanak, mert valamit utjába rakunk és akkor könnyen kitörheti a nyakát. Mi aztán nem leszünk felelősek érte!

Kiadóhivatali üzenet.

Lapreklamációk. Figyelmeztetjük a Szövetségi tagokat, hogyha nem kapják meg a lapunkat és ez okból megreklamálják, pontosan írják meg nemcsak a nevüket, hanem a pontos lakóhelyüket és a tagszámot is. Különben a panaszt nem tudjuk elintézni, annyi az egyforma nevű tagtársunk.

Első Leánykiházasító Egylet mint szövetség (gyermek- és életbiztosító intézet, Budapest, VII., Teréz körút 40—42. Alapított az 1863. évben.) Folyó év július havában 1,576.200 K. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,378.200 K. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében 61.511 K. 75 f. fizettetett ki. 1906. január 1-től július 31-ig bezárólag 10,137.600 K. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 8,764.200 K. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 586.890 K. 75 f. és az intézet fennállása óta 10,752.795 K. 05 f. fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb föltételek mellett.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Mely **betűlíró** hajlandó Hatvanba cserélni. Felvilágosítást nyújt Helfrich Péter, Hatvan.

Géplakatos Piskiről cserélne a szombathelyi műhelybe.

Bádógos Zágrából cserélne bárhova.

Kocsilakatos Zágrából cserélne bárhova.

Kazánkovács szombathelyi műhelyből cserélne bármely budapesti műhelybe vagy fűtőházba.

Mázoló Piskiről cserélne debreceni, vagy szolnoki műhelybe.

Kazánkovács Északi főműhelyből cserélne Ist-vántelki műhelybe.

Mely **pályaőr** volna hajlandó cserélni Hatvanba a miskolci vonal-gyermek iskoláztatás végett, mert itt Hatvanba van a 6-osztályu eleni iskolán kívül még polgári és állami is. Tanításért tandíjat nem kell fizetni.

Lákatos Északi főműhelyből cserélne a nyugoti fűtőházba.